

ВЗАЄМОДІЯ БІБЛІОТЕК ВИШІВ

Дякую за надану честь і можливість поінформувати ректорів вищих навчальних закладів Харківщини про взаємодію бібліотек ВНЗ у сфері інформаційного забезпечення науково-освітніх потреб викладачів, студентів, науковців та інших користувачів-відвідувачів.

По-перше, взято орієнтир, і це основна вимога для успішного і якісного співробітництва, на консолідовану партнерську діяльність бібліотеки нашого університету з іншими структурними підрозділами (ректоратом, кафедрами, деканатами, інститутами, студентським сенатом, інформаційними центрами, лабораторіями дистанційної освіти, бібліотечною радою, Асоціацією випускників). Власне, всі ми маємо злагоджено діяти при виконанні нагальних освітньо-наукових завдань модернізації вищої школи.

Свідченням цьому є введення в експлуатацію нового навчально-бібліотечного комплексу університету, у якому нова бібліотека – це не лише сучасна зручна архітектура, приміщення, а й освітньо-інформаційний, науковий та культурно-просвітницький центр надання знань, а це значно розширює можливості з налагодження тісної і плідної співпраці.

Всі бібліотеки об'єднує одне з головних питань – формування якісних фондів та ефективного їх використання в наукових та освітніх цілях. Зокрема, в цьому стають популярні акції дарування книг вченими ВНЗ і меценатська допомога науковій спільноті та всіх бажаючих. У нашому університеті вже декілька років поспіль проводиться такі акції. За цей час завдяки даруванням ми отримуємо у бібліотеку непогані надходження. Загалом вони склали понад 47 тис. видань (подаровані академіками права В. В. Сташисом, В. Я. Тацієм, Ю. П. Битяком, Ю. В. Бауліним, родинами професорів І. Є. Марочкіна, Ю. М. Грошевого та ін.). Взаємовикористання цих фондів стає можливим завдяки «Єдиній картці читача бібліотек внз Харкова», що затверджена Харківським університетським консорціумом. Це також стосується й взаємовикористання ресурсів зарубіжних баз даних і

наукометричних платформ SCOPUS та Web of Science, що придбані окремими університетами Харкова.

Сьогодні книгообмін, міжбібліотечний абонемент та електронна доставка книг, що здійснюють бібліотеки, є однією із доступних і популярних форм отримання науковцями і викладачами потрібних видань. Майже 1,5 тис. науковців скористалися цими послугами у 2016-2017 рр.

Важливим напрямом є взаємодія бібліотек-фондоутримувачів щодо створення корпоративних е-ресурсів і баз даних для потреб освіти і науки за певними темами, галузями. Наприклад, на щорічній науково-освітній виставці «Публічне управління XXI» наукова бібліотека нашого університету отримала диплом за презентування бази даних ресурсу «Правова освіта. Правова культура», яка розміщена на сайті університету як консолідована е-платформа бібліографічних записів документів із фондів бібліотек-партнерів.

Актуальне питання розширення координації і взаємодії між вузами щодо створення реєстру раритетних видань та переведення їх в електронну форму, взаємний і взаємовигідний обмін цими ресурсами між бібліотеками. В нашому університеті на базі фонду раритетів створено бібліотеку електронних копій рідкісних видань, яка включає майже 8000 книг, що становить 2 802 636 сторінок тексту. У ЦНБ Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна діє електронний скрипторіум (рідкісні видання, стародруки).

Великою справою університетів і, відповідно, наукових бібліотек стало створення і розвиток репозитаріїв як відкритих електронних архівів, в яких розміщуються наукові праці вчених. Репозитарії є певним механізмом інтегрування української науки у світовий простір, що збільшує вірогідність цитування авторів та їх робіт іншими вченими споріднених галузей з інших країн. У Харкові функціонує 21 репозитарій – відкритих електронних архівів. У них розміщено 200 тис. наукових праць, звернень до електронних текстів складає 2 млн. 166 тис.

Репозитарій нашого університету містить понад 12 тис. наукових праць, кількість звернень до нього складає: 57 тис. користувачів, переглянуто 187 тис. документів і 349 тис. сторінок.

Сучасні університетські бібліотеки опановують наукометричну діяльність. Новацією у нашому університеті стала робота з наукометричного, бібліометричного аналізування публікаційної активності вчених, просування робіт та внутрішньовузівських журналів у наукометричні платформи Scopus та Web of Science. На виконання завдань наукометрії у бібліотеці університету створено сектор наукометричного аналізу публікаційної активності вчених. Відділ, власне, й забезпечує виконання робіт із консультування кафедр, окремих науковців щодо підтримки профілів авторів та кафедр у Google Scholar, можливостей публікування у правових журналах, що мають високий імпаکت фактор.

Сьогодні завдяки функціонуванню нового навчально-бібліотечного комплексу бібліотека має можливості обслуговувати велику кількість відвідувачів одночасно, а отже, науковці інших вишів, які проводять спеціальні дослідження, мають змогу за письмовим зверненням стати користувачами бібліотечних ресурсів. Отже, бібліотека стає тією інформаційно-комунікативною платформою, за допомогою якої відбувається індивідуалізація роботи з орієнтиром на оперативне і якісне задоволення потреб користувачів.